

Lausuntopyyntö Kurun Patakorven tuulivoimahankkeen YVA-arvioinnista

Ympäristölautakunta 12.12.2024 § 92
268/10.02.02/2024

Patakorven tuulivoimahankkeen YVA-ohjelma

Pirkanmaan ELY-keskus varaa Ruoveden kunnalle / kaavoitus, ympäristönsuojelu tilaisuuden antaa lausunto arviointiselostuksesta viimeistään 12.12.2024, johonka asti arviointiselostus on nähtävillä. Lausunnot haetaan lisää aikaa joulukuun asti.

Eurowind Energy Oy on toimittanut kaavoitusaloitteen ja se on hyväksytty Ylöjärven Kaupunginhallituksessa 15.05.2023. Patakorven hankealue sijaitsee Ylöjärven kunnassa, 41 kilometriä Ylöjärven keskustasta pohjoiskoilliseen. Hankealue rajautuu koillisessa Ruoveden kunnan rajaan. Hankealue on kooltaan noin 1 194 hehtaaria. Hankealueelle suunnitellaan enintään 14 tuulivoimayksikön rakentamista. Suunniteltujen tuulivoimaloiden korkeus on enintään 280 metriä ja enimmäisteho 6–9 MW/tuulivoimala. Varsinaisen tuulivoimala-alueen lisäksi hankealueeseen kuuluu tarkasteltava sähkönsiirtoalue. YVA-ohjelmavaiheessa tarkastellaan kahta eri hankevaihtoehtoa (VE1 ja VE2), minkä lisäksi tarkastellaan hankkeen toteuttamatta jättämistä eli VE0 vaihtoehtoa. Hankevaihtoehdossa VE1 tarkastellaan tuulivoiman toteuttamista 14 tuulivoimalayksiköllä ja hankevaihtoehdossa VE2 10 tuulivoimalayksiköllä. Tuulivoimayksikön enimmäisteho on 6–9 MW ja enimmäiskorkeus 280 metriä molemmissa hankevaihtoehdoissa. Tuulivoimaloiden määrä ja sijoittelu tarkentuvat ympäristövaikutusten arvioinnin ja suunnittelun edetessä.

YVA-ohjelman tavoitteet:

YVA-menettely toteutetaan vuorovaikutteisesti viranomaisten, eri sidosryhmien ja yleisön kanssa. Yksi YVA-menettelyn tärkeä tavoite on edistää tiedonsaantia hankkeesta ja parantaa kansalaisten osallistumismahdollisuuksia. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman tarkoituksena on myös varmistaa, että suunnitteilla olevan toiminnan ympäristövaikutukset selvitetään riittävällä tarkkuudella silloin, kun hanke todennäköisesti aiheuttaa jossakin kohdin merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Ruoveden kunnan näkökulmasta keskeisimpien hankkeiden vaikutukset:

Vaikutukset luonnonsuojelualueisiin:

Lähellä hankealuetta sijaitsee kaksi Natura-aluetta, jolle toteutetaan Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys osana YVA-selostusta:

- **Tempelinharju** (tunnus FI0341015, SAC)
- **Helvetinjärvi** (FI0341003, SAC)

Lisäksi muille lähialueen suojelualueille kohdistuvat vaikutukset arvioidaan YVA-selostuksessa.

Ruoveden kunta haluaa painottaa, että Helvetinjärven osalta luonnonsuojelun lisäksi tulisi kiinnittää erityistä huomiota myös alueen virkistyskäyttöön ja matkailuun kohdistuviin vaikutuksiin.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön:

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön muodostuvat hankealueen osayleiskaavoituksesta ja tästä seuraavasta maankäytön muutoksesta. Hankkeen suorat vaikutukset kohdistuvat hankealueelle ja sähkönsiirtoreitin alueelle. Osayleiskaavan ja hankkeen toteutuessa hankealueen rakentamattomia metsäalueita kaadetaan voimaloiden, sähkönsiirtoreittien ja uusien teiden alueelta.

Hankkeen osayleiskaavoitusta ja ympäristövaikutusten arviointia laaditaan erillismenettelyllä. Kaavaprosessi ja YVA-menettely etenevät aikataulullisesti rinnakkain. Kaavaehdotus voidaan asettaa nähtäville vasta, kun YVA-selostuksesta on saatu perusteltu päätelmä. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Osayleiskaavan vaikutusten arviointi tulee perustumaan YVA-selostuksessa laadittavaan ympäristövaikutusten arviointiin.

Arviointi suoritetaan asiantuntija arviona. YVA-selostuksessa arvioidaan hankkeen soveltuvuus alueen yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön sekä alueen muihin toimintoihin ja verkostoihin, kuten liikenneyhteyksiin ja energiaverkostoihin. Arvioinnissa tarkastellaan hankkeen suhdetta valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (VAT) ja alueen suunniteltuihin maankäyttömuotoihin. Vaikutusten arvioinnin yhteydessä selvitetään, vaikuttaako hankkeen toteutuminen lähialueiden nykyiseen tai tulevaan maankäyttöön. Lisäksi arvioidaan mahdolliset maankäytön rajoituksen ja ristiriidat.

Ruoveden kunnan näkemyksen mukaan merkittävimmät vaikutukset Ruoveden kunnan maankäyttöön ja taajamakuvaan muodostuvat tuulivoimaan liittyvästä infrasta lähinnä sähkön siirtolinjoista. Visuaalisia vaikutuksia syntyy avoimien näkymälinjojen erityisesti vesistöjen ja peltoaukeiden yhteyteen. Sen vuoksi MRL 9 § mukaisesti pitäisi arvioida kaavan jatkovaiheisiin oleellisesti vaikuttavien siirtolinjojen vaikutukset suunnitteluun kiinnittämällä erityistä huomiota valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (VAT, Maakuntakaavan valtakunnalliseen kulttuurimaisema VAMA 21 inventointi).

Vaikutukset maisemaan, seutukuvaan ja kulttuuriperintöön:

Maisemavaikutusten arviointi perustuu maiseman nykytilan ominaispiirteiden ja herkkyytarkastelun avulla luotuun kuvaan maiseman alttiudesta vaikutuksille. Maisemavaikutusten arvioinnissa sovelletaan IMPERIA-hankkeen raportissa esitettyä kriteeristöä. Lisäksi maisemavaikutusten arvioinnissa huomioidaan Suomen ympäristöministeriön laatima opas Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa (2024).

Lähtökohtaisesti lähivaikutusalueella (0–10 km) vaikutukset ovat tuulivoimaloissa suurimmat ja vaikutustenarviointi toteutetaan tälle alueelle kattavasti. Ulommalla vaikutusalueella (10–20 km) ja kaukovaikutusalueella (20–30 km) tuulivoimaloiden vaikutukset ovat etäisyydestä johtuen pienempiä ja vaikutustenarviointi kohdistetaan näillä etäisyyksillä arvokohteisiin ja herkkiin maisematyyppiin. Maisemavaikutuksen suuruus määritellään näkemäalueanalyysin ja havainnekuvien avulla.

Ruoveden kunnan näkemyksen mukaan merkittävimmät vaikutukset Ruoveden taajamakuvaan ja maisemaan muodostuvat tuulivoimaan liittyvästä infrasta, sähkön siirtolinjoista ja niihin liittyvästä puiden poistosta. Visuaalisia vaikutuksia syntyy avoimien näkymälinjojen erityisesti

vesistöjen ja peltoaukeiden yhteyteen. Sen vuoksi MRL 9 § mukaisesti pitäisi arvioida kaavan jatkovaiheisiin oleellisesti vaikuttavien siirtolinjojen vaikutukset suunnitteluun kiinnittämällä erityistä huomiota valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin (VAT, Maakuntakaavan valtakunnalliseen kulttuurimaisema VAMA 21 inventointi).

Väestö, ihmisten terveys, elinolot ja viihtyisyys:

Hankkeella voi olla vaikutuksia väestöön, ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen sen koko elinkaaren aikana. Vaikutukset voivat olla suoria tai välillisiä ja luonteeltaan positiivisia tai negatiivisia. Ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen liittyvät vaikutukset eivät ole mitattavia, vaan laadullisia ja sidottuja yksilöön, aikaan ja paikkaan.

Esimerkiksi meluun ja ilmanlaatuun liittyy viitearvoja, joiden ylittyminen voi aiheuttaa terveyshaittoja.

Ruoveden kunta pitää arviointia pääosin oikeansuuntaisena.

Yhteenveto:

Ruoveden kunta keskittyy lausunnossaan Ruoveden kunnan kannalta merkittäviin luvitusvaiheen ensimmäisessä vaiheessa esitettäviin vaikutuksiin: yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön, maisemaan, seutukaavaan ja kulttuuriperintöön, luonnonsuojelualueisiin sekä ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen kohdistuviin vaikutuksiin.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista (mm. terveellinen turvallinen elinympäristö ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet).

Terveellistä ja turvallista elinympäristöä arvioitaessa sähkönsiirtoverkot saattavat aiheuttaa asukkaille Ruoveden taajama-alueella ja sen liepeillä, sähkönsiirtoverkkojen läheisyydessä mm. terveyshaittoja.

Sähkönsiirtolinja on tarkoitus liittää Ruoveden kunnan puolella Kangasala-Mänttä 110kV voimajohtoon, jonne on hankealueelta etäisyyttä n. 18 kilometriä. Se kulkee valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen halki (VAMA 2021 inventointi). Suunnittelumääräyksessä edellytetään, että alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja ympäristön käytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön ja luonnonperinnön arvot säilyvät.

Tärkeää on valmius muokata suunnitelmaa arviointiohjelman mukaisten selvitysten tulosten perusteella siten, että hankkeen aiheuttamat mahdolliset haitat saadaan minimoitua tai vaihtoehtoisesti selvittää sähkönsiirtoon tarkoitukseen paremmin soveltuvaa linjausta tai maakaapelointia.

Liite 1 Lausuntopyyntö Patakorven tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta

Liite 2 Patakorven tuulivoimahankkeen YVA-ohjelma

Esittelijä

Tekninen johtaja Walteri Martelin

Päätösehdotus Ympäristölautakunta antaa yllä olevan lausunnon Kurun Patakorven tuulivoimahankkeen YVA-arvioinnista.

Päätös Ympäristölautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Merkittiin, että Leena Roppola oli tämän pykälän aikana asiantuntijana klo 17.49-18.21.

Jakelu